

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2696/2022
19.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужилца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Чудић, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Војводине, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1034/22 од 11.04.2022. године, у седници одржаној 19.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1034/22 од 11.04.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1034/22 од 11.04.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2192/20 од 10.12.2021. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани тужбени захтеви тужилца којима су тражиле да се обавезе тужени да им исплати:

-тужилци АА за период од 01.10.2017. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 115.489,75 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 27.491,16 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 80.082,79 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 18.036,30 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године,

-тужилци ББ за период од 01.10.2017. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 117.242,25 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 27.163,69 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 80.082,79 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 18.036,30 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године,

-тужиљи ВВ за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 95.861,75 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 19.688,02 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 13.677,36 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године и

-тужиљи ГГ за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 94.109,25 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 19.346,12 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 13.677,36 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године и захтев тужиља за трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да туженом накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 83.085,24 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиља за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1034/22 од 11.04.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2192/20 од 10.12.2021. године којом су усвојени тужбени захтеви тужиља и обавезан тужени да тужиљи тужиљи АА за период од 01.10.2017. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 115.489,75 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 27.491,16 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 80.082,79 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 18.036,30 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, тужиљи ББ за период од 01.10.2017. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 117.242,25 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 27.163,69 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 80.082,79 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 18.036,30 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, тужиљи ВВ за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 95.861,75 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 19.688,02 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 13.677,36 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године и тужиљи ГГ за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 94.109,25 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 19.346,12 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, као и на име регреса за

коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 07.09.2021. године до исплате и износ од 13.677,36 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 06.09.2021. године, и трошкове парничног поступка у износу од 186,750,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате и тужиље ослобођене од плаћања трошкова судских такси.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о истој одлучује као о посебној, применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужиље су поднеле одговор на ревизију.

Према одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље АА и ББ су у периоду од 01.10.2017. године до 30.09.2020. године, а тужиље ВВ и ГГ у периоду од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, биле у радном односу код туженог на пословима ... са коефицијентом за обрачун плате 7,34. У наведеном периоду тужени је обрачунавао и исплаћивао плату тужиљама тако што је основицу коју је објавила Влада Републике Србије, множио са коефицијентом радног места 7,34, а који се метод обрачуна плате примењује за запослене од почетка примене Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19). Након оваквог обрачуна, тужени је обрачунату плату упоређивао са минималном зарадом и по потреби попуњавао до износа минималне зараде. У листама за обрачун плата тужиља није посебно исказана накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Према налазу судског вештака економско – финансијске струке, утврђене су неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора тужиљама за утужени период у износима ближе наведеним у датом налазу, за сваку од тужиља посебно. Обрачун предметних накнада извршен је на основу најповољнијег критеријума за туженог у упоредним важећим колективним уговорима у Републици Србији, између осталог Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, у којем је прописана накнада трошкова за исхрану у току рада од 250,00 динара бруто на

дневном нивоу, а накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде у Републици Србији на месечном нивоу.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови су оценили да тужиљама у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да када се коефицијент тужиља помножи са ценом рада, плата није одговарала висини минималне зараде, на основу чега су извели закључак да у коефицијенту за обрачун плате тужиљама, нису биле садржане предметне накнаде и из ових разлога су усвојили тужбене захтеве у наведеним износима, сходно одредбама члана 1. до 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама и члана 111. и 112. Закона о раду.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, прописано је да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата, и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (став 2), да основна плата припада запосленом кој ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

Наведени Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, који су били у примени у спорном периоду, нису предвиђали нити прописивали право запослених на накнаду наведених трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 111. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а да се минимална зарада одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са овим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде; чланом 118. став 1. прописано

је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужиле су у спорном периоду биле запослене у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њихових плата, као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. цитираног Закон о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужила. Тај основ не постоји ни у општем акту. Сагласно наведеном, тужилама не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њихових плата, па је стога чињеница да им је у спорном периоду исплаћивана минимална зарада (као она основна плата која се исплаћује у тој висини у ситуацији када је била нижа од минималне зараде) без утицаја на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у ревизијском поступку, па јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП припадају опредељени

трошкови ревизијског поступка за састав ревизије у износу од 45.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 72.987,48 динара и таксу на ревизијску одлуку у износу од 97.500,00 динара, укупно 215.487,48 динара, према важећој Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

Тужиљама не припада накнада трошкова поступка јер су спор изгубиле, па је захтев тужиља за накнаду трошкова ревизијског поступка за састав одговора на ревизију одбијен као неоснован.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу трећем и четвртом изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић